

ת"פ 30646/01/19 - מדינת ישראל נגד מאור וקסלר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 30646-01-19 מדינת ישראל נ' וקסלר

לפני
המאשימה
כבוד השופט חאלד כבוב
מדינת ישראל
ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)
דרך מנחם בגין 154, תל אביב-יפו 6492107
טל': 073-3736084; פקס: 03-5163093

נגד
הנאשם
מאור וקסלר
ע"י ב"כ עו"ד איתן מעוז ודניאל עינב
רחוב קפלן 17 תל אביב-יפו 6473418
טל': 03-5798801; פקס: 03-5798802

גזר דין

פרטי האישום

1. הנאשם, מר מאור וקסלר, הורשע על סמך הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות של השפעה בדרכי תרמית (ריבוי עבירות) עבירות לפי סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק ניירות ערך**"); גניבה בידי מורשה עבירה לפי סעיף 393 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); מרמה והפרת אמונים בתאגיד עבירה לפי סעיף 425 לחוק העונשין ועבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

2. אעמוד בקצרה על הרקע לביצוע העבירות. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום הנפיק בית ההשקעות פסגות (להלן: "**פסגות**") תעודות סל שהם בגדר תעודות התחייבות המקנות למחזיק בהן זכות לקבלת תמורה הנגזרת ממחירם של נכסי בסיס שונים (דוגמת מדדים, סחורות, חוזים עתידיים ומחיר מטבעות). תעודות הסל רשומה למסחר בבורסה ונסחרת במסגרת המסחר הרציף.

פסגות שימשה "עושה שוק" ביחס לתעודות הסל שהונפקו על ידה ופעלה ליצירת מזילות בתעודות הסל תוך הזרמת הוראות מכירה וקנייה לפי פרמטרים קבועים מראש. המסחר בתעודות הסל בוצע באמצעות חשבונות בנק ייעודיים בבנקים שונים בהתאם לפרמטרים קבועים מראש.

3. הנאשם הוא בוגר תואר שני במנהל עסקים והחל מיום 15.12.2010 ועד לפיטוריו ביום 20.11.2016 עבד בפסגות. כמפורט בכתב האישום, החל משנת 2012 ועד תום תקופת עבודתו בפסגות עבד הנאשם במחלקת תעודות סל זרות בפסגות ובמסגרת תפקידו קיבל בהדרגה אחריות בלעדית על 11 תעודות סל כאשר במסגרת

תפקידו עסק הנאשם גם במסחר באופציות על הדולר. בשל עבודתו זו הנאשם היה בקיא ברזי המסחר בשוק ההון ועקב באופן שוטף אחר התנהלות המסחר בבורסה.

בנוסף חב הנאשם מתוקף תפקידו חובת נאמנות כלפי פסגות וחלו עליו מגבלות שונות בנוגע למסחר בניירות ערך. הנאשם ואשתו דאז החזיקו בחשבון בנק משותף בבנק הפועלים, בו נרשמו שניהם כמורשי חתימה. במקביל החזיקה אשתו שני חשבונות בבנק לאומי שבאחד מהם רוכזה הפעילות בניירות הערך כאשר הנאשם לא נרשם כבעלים, כמורשה, או כנהנה (גם לאחר שהחל לפעול בחשבון).

4. לפי המפורט בכתב האישום בשלב מסוים ולא יאחר מחודש יוני 2013, רקם הנאשם תכנית מרמית לשליחת יד בחלק מחשבונות הפעילות של פסגות עליהם הופקד והוציא תכניתו לפועל בין חודש יוני 2013 לחודש נובמבר 2016. על-פי כתב האישום במהלך תקופה זו ביצע הנאשם מאות עסקאות עצמיות בתעודות הסל, באופציות על הדולר בחשבונות "עושה השוק" של פסגות לבין חשבונותיו. זאת עשה הנאשם במשך מאות ימי מסחר. עסקאות אלה נחזו להיות עסקאות אמיתיות ואקראיות בין קונה מרצון למוכר מרצון בשוק, כאשר למעשה הנאשם עמד משני צדי העסקה והוא בחר את כמות ניירות הערך שיימכרו ואת השער בו יימכרו על מנת להניב לחשבון אשתו רווחים על חשבונה של פסגות. פעולות אלו של הנאשם בוצעו תוך חריגה מההרשאה שניתנה לו על ידי פסגות וכתוצאה מפעילות זו נגרמו לחשבונות פסגות הפסדים ומנגד נצברו לטובת הנאשם בחשבון אשתו רווחים שהינם תוצאה ישירה של שליחת היד בחשבונות פסגות.

5. כפי שעולה מכתב האישום התוכנית המרמית מומשה באופן שבשלב ראשון הזרים הנאשם הוראת קנייה של תעודת סל אשר פסגות הייתה עושה שוק לגביה מחשבון אשתו ובסמוך אליה הזרים הוראת מכירה נוגדת של אותה תעודת סל מחשבון עושה השוק בפסגות. ההוראות הוזרמו לרוב בהפרישי זמנים קצרים ובשערים שיצרו עסקאות עצמיות בין החשבונות, כאשר בשלב השני הזרים הנאשם הוראת מכירה של אותה תעודת סל מחשבון אשתו וכנגד הוראת קניה נוגדת של אותה תעודת סל מחשבון עושה השוק של פסגות, ההוראות הוזרמו בהפרישי זמנים קצרים ובשערים שיצרו עסקה עצמית בין חשבונות עושה השוק לבין חשבונות אשתו.

שעריהן של העסקאות העצמיות בהן רכש הנאשם את תעודות הסל מחשבונות פסגות, היו לרוב נמוכים משעריהן של העסקאות העצמיות בהן מכר הנאשם את תעודות הסל לפסגות והן יצרו גם עסקאות סיבוביות בין חשבונות פסגות לחשבונות אשתו. עסקאות שהניבו רווח מובטח לחשבון אשתו והפסד כספי וודאי לחשבונות פסגות. הרווח או ההפסד הסתכמו בגובה ההפרש בין שערי העסקה העצמית הראשונה לבין שערי העסקה העצמית השנייה.

בסך הכול ביצע הנאשם 525 עסקאות עצמיות בתעודות סל כאמור, מתוכן 400 עסקאות בתעודת סל אחת, פעילות זו הניבה לנאשם רווח כולל של כ-323,000 ₪.

6. משהחליטה פסגות בחודש פברואר 2016 על הפסקת הפעילות באותה תעודת סל, החל הנאשם לבצע פעולות תרמיתיות באופציות על הדולר באותו דפוס פעולה של הזרמת הוראות קנייה ומכירה בשני שלבים באופן שיצר עסקאות עצמיות בין חשבון עושה השוק של פסגות לבין חשבונה של אשתו של הנאשם. במהלך פעילות זו ביצע הנאשם 54 עסקאות עצמיות באופציות על הדולר בין חשבונות פסגות לבין חשבונות אשתו שהפיקו רווח כולל מהעסקאות התרמיתיות בסכום של כ-376,000 ₪.

7. בסך הכול כאמור ביצע הנאשם בתקופת הפעילות התרמיתית 579 עסקאות עצמיות בין חשבון פסגות לחשבון אשתו, כאשר שני החשבונות היו בשליטתו, והפיק רווח בסכום של כ-700,000 ₪, כאשר בניכוי מס במקור ועמלות

העביר הנאשם מחשבון אשתו לחשבון המשכנתאות סכום של כ-400,000 ₪.

פרטי ההסדר

8. עם הגשת כתב האישום ובצד לו הוגש הסדר טיעון בין המאשימה לבין הנאשם. על-פי הסדר הטיעון כתב האישום בנוסחו המקורי הינו תוצאה של הסכמה בין הצדדים. כתב האישום הוצג לנאשם לפני חתימה על הסדר הטיעון, כאשר הוסכם כי הנאשם יודה במיוחס לו והצדדים יעותרו במשותף להרשיעו ולהטיל עליו את העונשים הבאים: מאסר בפועל לתקופה של 30 חודשים, מאסר על תנאי לפי שיקול דעת בית משפט וקנס כספי בסכום של 200,000 ₪.

תמצית טיעוני בא כוח המאשימה לעונש

9. באת כוח המאשימה, עו"ד וולקן, עתרה לבית המשפט לאשר את הסדר הטיעון אשר לעמדת המאשימה משקלל נכונה בין כל השיקולים הרלוונטיים - בין חומרת העבירות מחד לבין הודיית הנאשם, חסכון זמן שיפוטי ונסיבותיו האישיות של הנאשם.

10. באת כוח המאשימה הוסיפה וטענה שיש להתייחס למסכת העובדתית נשוא כתב האישום כאירוע אחד, חרף העובדה שמדובר במאות עסקאות ואירועים שנפרשו על פני חודשים רבים, זאת בהינתן העובדה שמדובר בעבירות תרמית הקשורות בינן לבין עצמן.

11. באשר לתחכום ותכנון של העבירות, הרי אלה בוצעו במסגרת עבודתו של הנאשם בפסגות מתחת "לרדאר" של פסגות תוך ניצול הידע המקצועי שהיה לנאשם ותוך מעילה באמון שניתן בו על-ידי מעסיקיו. מדובר במעשים מתוחכמים של שימוש בחשבון שלא רשום על שמו, מעבר מהשקעה בתעודות סל שעם חסימתו על ידי פסגות הסיט הנאשם את פעילותו לעבר מסחר באופציות דולר, ללמדך שמדובר בפעילות מתוחכמת ומחושבת שתוכננה קודם לכן. הנאשם הוא המבצע של העבירות, הוא הגורם שהביא להפסדים לא מבוטלים לבית ההשקעות בו הוא הועסק, מדובר בשליחת יד בחשבונות פסגות בסכום של כ-700,000 ₪ ומעבר לנזק הכספי נגרם לבית ההשקעות נזק למוניטין, לתדמית ולאמון שרוחש הציבור לבית ההשקעות.

עוד הוסיפה באת כוח המאשימה כי העבירות בוצעו מתוך מניע כלכלי כאשר מדיניות הענישה מצדיקה ואף מחייבת החמרה בעבירות כאלה.

12. אשר למתחם העונש ההולם, עתרה המאשימה למתחם של 24-48 חודשי מאסר והפנתה בעניין הזה לשני פסקי דין של בית משפט זה, ת"פ (ת"א) 52660-03-14 **מדינת ישראל נ' קליינר** (19.10.2014) (להלן: "**פרשת קליינר**") ות"פ (ת"א) 67492-12-15 **מדינת ישראל נ' ניסנצויג** (19.5.2016) (להלן: "**פרשת ניסנצויג**") שמתקיים דמיון לא מבוטל בינם לבין המקרה הנוכחי. כמו כן הפנתה באת כוח המאשימה לת"פ (ת"א) 29726-12-10 **מדינת ישראל נ' גורבץ** (29.4.2012) (להלן: "**פרשת גורבץ**").

באת כוח המאשימה עתרה להחמרה בענישה ביחס לשתי הפרשיות שהוזכרו כאשר טענה כי גם מספר העסקאות וגם סכום הרווח שהפיק הנאשם מצדיקים החמרה מסוימת נוכח המדיניות שנקבעה על ידי בית המשפט.

לצד זאת צוין כי לנאשם אין עבר פלילי, הנאשם הודה בחלק מהעסקאות התרמיתיות כבר בשלב החקירה, נטל אחריות על מעשיו והגיע להסדר אף מבלי לקיים שימוע או הוכחות. נוסף על כך, הנאשם התגרש מאשתו על רקע ההליך

הפלילי, פוטר ממקום עבודתו ומתקשה למצוא מקום עבודה חלופי.

לסיכום, הוסיפה באת כוח המאשימה שגם סכום הקנס של 200,000 ₪ משקלל בין חומרת מעשיו לבין נסיבותיו האישיות והכלכליות.

תמצית טיעוני בא כוח הנאשם לעונש

13. באת כוח הנאשם, עו"ד עינב, עתרה גם היא לבית המשפט לכבד את הסדר הטיעון וביקשה להדגיש את נסיבותיו האישיות של הנאשם, בן 35, אב לשתי בנות האחת בת 6 והשניה בת 4.5. הנאשם התגרש במהלך ניהול החקירה בתיק, חווה משבר אישי שעה שהתא המשפחתי התפרק, איבד את מקור פרנסתו, מטפל בהורים שאינם בקו הבריאות. לצד זאת, הנאשם בחר לקחת אחריות על מעשיו, הודה בחלק מהמיוחס לו עוד בחקירה ובהמשך הודה בכל המיוחס לו, ויתר על הליך שימוע והגיע להסדר מידי שהוגש לבית המשפט יחד עם כתב האישום.

עוד צוין כי הנאשם ידע ידוע היטב שההסדר כולל עונש מאסר לתקופה לא קצרה, עונש שינתק אותו מבנותיו הקטניות, הבין היטב שזה המחיר שהוא יצטרך לשאת עקב מעורבותו בעבירות וחרף מודעותו לתשלום מחיר כבד בחר כאמור להגיע להסדר שהוצג בפני בית המשפט.

14. באת כוח הנאשם ביקשה לשכנע את בית המשפט שהעבירות לא בוצעו על רקע של בצע כסף אלא על רקע של מצוקה כלכלית שעה שהנאשם היה המפרנס היחידי בביתו, אותה עת רעייתו פוטרה מעבודתה בעודה בהריון והמשפחה חוותה מצוקה כלכלית.

15. באשר להשפעה על השער כתוצאה מהפעילות המרמית, טענה באת כוח הנאשם כי מדובר בהשפעה נקודתית, הוסיפה שסך כל הרווחים שהפיק הנאשם מסתכמים בסכום של 400,000 ₪. עוד ביקשה להפנות לפסיקה בת"פ 51462-12-10 **מדינת ישראל נ' קאופמן** (24.10.2011) (להלן: "**פרשת קאופמן**") שם הוטל על הנאשם עונש של 22 חודשי מאסר וקנס מופחת אף שסכום הגניבה ומספר העסקאות היה גבוה בהרבה, הפנתה לגזרי הדין במספר פרשות וביקשה להדגיש את העובדה שהעונש המוסכם בהסדר הוא חמור יותר מהעונשים שהוטלו על הנאשמים בפרשות אלה (ע"פ (ת"א) 42925-01-12 **סרוסי נ' מדינת ישראל** (15.5.2012) (להלן: "**פרשת סרוסי**"); ת"פ (ת"א) 9883-07-10 **מדינת ישראל נ' גואטה** (6.9.2012) (להלן: "**פרשת גואטה**"); ת"פ (ת"א) 23192-10-11 **מדינת ישראל נ' שרון** (19.5.2013) (להלן: "**פרשת שרון**"); ת"פ (ת"א) 37279-05-16 **מדינת ישראל נ' רוזמן** (18.6.2017) (להלן: "**פרשת רוזמן**")).

באת כוח הנאשם הוסיפה וטענה שההסדר הושג בשלב מוקדם אף מבלי שהנאשם יצלם את חומר הראיות. זאת ועוד, סכום הקנס שהוסכם בין הצדדים מתחשב במצוקתו של הנאשם, בהתחייבותו לעמוד בתשלום מזונות חודשיים בסכום העולה על 4,200 ₪ והוצאות נוספות של 4,000 ₪ נוספים מדי חודש.

דברי הנאשם

16. בדבריו הצהיר הנאשם שהוא לוקח אחריות מלאה על מעשיו והוא מתנצל עליהם. ביקש להדגיש את העובדה שהוא אב לשתי בנות קטניות, מטפל בשני הורים מבוגרים וחולים, ביקש להדגיש שעד הסתבכותו בפרשה הנוכחית הוא תפקד באורח נורמטיבי, שירת שירות צבאי מלא ועתר לבית המשפט לכבד את הסדר הטיעון כדי לאפשר לו לרצות את עונשו ולפתוח פרק חדש בחייו.

דין והכרעה

17. בית המשפט מחויב על פי תיקון 113 לחוק העונשין לגזור את דינו של נאשם תוך התחשבות בשלושה שלבים: **הראשון**, קביעה האם מדובר באירוע אחד או מספר אירועים ובהתאם לכך האם יש לקבוע מתחם ענישה אחד או מספר מתחמים; **השני**, קביעת מתחם העונש ההולם תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; **השלישי**, על בית המשפט לבחון את הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, לרבות נסיבות האישיות של הנאשם, ובהתחשב בהן לגזור את דינו של הנאשם.

18. אציין תחילה כי מצאתי לקבל את עמדת המאשימה לקביעת מתחם ענישה אחד לאירועים נשוא כתב האישום וכי אין מקום להפרידם, שעה שהפרדה זו הינה מלאכותית ואיננה ראויה בנסיבות המקרה דנן.

קביעת מתחם העונש ההולם

19. רבות כבר נכתב בפסיקה ובספרות על עבירת השפעה בדרכי תרמית, עבירה זו משפיעה על מחיר נייר הערך באופן שמחיר זה אינו משקף עוד את ערכו הכלכלי בהתבסס על מידע כלכלי המצוי בשוק אלא מעוות הוא על ידי מניפולציה וניסיון להשפיע על מחירו.

20. בבסיס הוראת החוק בסעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך עומדת תכלית של שמירה על שוק הון יעיל והוגן ועל אמון הציבור בשוק שכזה, תכלית זו מתבססת על כך שמחיר שוק של ניירות ערך מהווה שיקול משמעותי של משקיע בבואו לסחור בנייר הערך או להימנע ממסחר בו כמו גם ציפייה לגיטימית של המשקיע שמחיר נייר הערך העומד לנגד עיניו, במסגרת המסחר בבורסה, מבטא את הערך האמיתי של אותו נייר ערך המשקף היצע וביקוש כלכליים בשוק.

על כן, מטרת הוראת החוק הגנה על ציבור המשקיעים מפני התערבות מלאכותית בשוק ההון תוך מניעת הענקת יתרון בלתי הוגן לשחקנים מסוימים על חשבונם של שחקנים אחרים, שמירה על כללי משחק הוגן. בהקשר זה קבע בית המשפט העליון ברע"פ 2184/96 **חרובי נ' מדינת ישראל**, נד (2) 114 בפסקה 11 (1998) כי:

"התכלית המונחת ביסוד איסור פלילי זה הינה הגנה על ציבור המשקיעים והבטחת אמון הציבור בשוק ניירות הערך [...] מטרתו של סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך להביא לידי כך כי תנודות בשער יסקפו ביקוש והיצע הנגזר מערכו הכלכלי של נייר הערך ותוחלת הרווח הצפוי מן ההשקעה בו, ולא ביקוש והיצע מלאכותיים, המשקפים ניסיון להשיג רווח מהיר שאין לו אחיזה בנתונים כלכליים".

(בהקשר זה ראו גם ע"פ 8465/15 **בן זקן נ' מדינת ישראל** (12.9.2016); את ע"פ 5052/95 **ואקנין נ' מדינת ישראל**, נ(2) 642 (1996); ע"פ 1027/94 **זילברמן נ' מדינת ישראל**, נג (4) 502 (1999); ע"פ 99/14 **מדינת ישראל נ' מליסרון** (25.12.2014); וכן ת"פ (ת"א) 10571-02-15 **מדינת ישראל נ' ממן** (8.9.2015) ופרשת רוזמן.

21. פגיעת הנאשם בערכים המוגנים במסגרת המעשים שביצע משך תקופה כה ארוכה משנת 2013 עד שנת 2016, הינה קשה וחמורה. מדובר במי שנשא בתפקיד בכיר בבית ההשקעות פסגות, מונה על ידי מעסיקו להיות בעל

אחריות בלעדית על 11 תעודות סל. מדובר בנאשם בוגר תואר שני במנהל עסקים, בקיא ברזי המסחר בשוק ההון על כל שלביו ומאפייניו. הנאשם חב חובת נאמנות כלפי פסגות וידע ידוע היטב על המגבלות שלפיהן נאסר עליו לסחור בניירות ערך, לקנות עבור עצמו ניירות ערך כלשהם בין בעצמו ובין על ידי אחרים.

נוסף על כך, הנאשם פעל במסגרת תפקידו באחד מבתי ההשקעות הגדולים במדינה, בית השקעות אשר מנהל כספי ציבור בהיקפים עצומים, כאשר הנאשם ניצל זאת על מנת לפעול תוך מעילה באמון שניתן בו על ידי מעסיקיו, הכול כדי לגרוף רווחים מובטחים לכיסו תוך ניצול בכירותו ומעמדו והאמון שניתן בו על ידי מעסיקיו.

אין גם להמעיט ערך בנסיבות נוספות שקשורות בביצוע העבירות על ידי הנאשם שהרי זה הורשע גם בעבירות של גניבה בידי מורשה, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

22. הנאשם ניסה לטעון שהסיבות שהביאו אותו לבצע את מעשיו היו מצוקה כלכלית, אך מעבר לטענות מהפה לחוץ לא הוצגה כל ראיה ולא הונחה כל תשתית לתמיכה בטיעון זה. הנאשם פעל משך שנים ארוכות בדרכים תרמיתיות לגרוף רווחים לכיסו על חשבון מעסיקתו תוך התעלמות מחומרת מעשיו, התעלמות מהפרה ומעילה באמון שניתן בו על ידי מעסיקתו, תוך שהוא שם לנגד עיניו רק את טובתו שלו ולראיה הסטת הפעילות התרמיתית לאופציות על הדולר ברגע שבית ההשקעות הפסיק את הפעילות בתעודות הסל.

23. למעשיו של הנאשם קדם תכנון מדוקדק כאשר הנאשם הינו המבצע העיקרי והיחיד, מי שהגה ויזם את התוכנית המרמית ומי שהוציאה אל הפועל ומי שנהנה מפירותיה תוך הסוואת זיקתו לאותו חשבון בנק של אשתו, חשבון שהוא לא היה מותב בו, לא היה בעל זכות חתימה, לא היה נאמן בחשבון וגם לא נרשם כנהנה בחשבון. יחד עם זאת, הוא פעל בחשבון כאילו זה חשבונו שלו ובכך הקשה על גורמי אכיפת החוק לקשור את פעילותו המרמית לכספים שהוא גרף כרווח כתוצאה מפעילות זו. כפי שציננה באת כוח המאשימה אין גם להתעלם מהעובדה שבשלב מסוים, כאשר פסגות החליטה על הפסקת הפעילות בתעודות הסל בחודש פברואר 2016, הנאשם "דאג" למתווה פעילות מרמית אחר כאשר החל לבצע פעילות תרמיתית באופציות על הדולר, הכול כדי להבטיח את המשך הפעילות התרמיתית על ידו תוך העשרת כיסו שלו על חשבון בית ההשקעות.

ניצול המעמד על ידי הנאשם, והמעילה באמון הינם גורמים שראוי ליתן להם משקל משמעותי ומהותי בשיקולי הענישה.

24. מעשיו של הנאשם גרמו ויוסיפו לגרום לפגיעה של ממש בערכים של אמון הציבור בכלל ואמון המשקיעים בשוק ניירות ערך בפרט, פגיעה בהגינות המסחר שבו, פגיעה ביעילות השוק ובתקינותו. לבית ההשקעות פסגות נגרם כאמור נזק כלכלי ישיר בדמות אותם רווחים שנגזלו מבית ההשקעות כתוצאה מפעילותו התרמיתית של הנאשם הן בתעודות הסל והן באופציות על הדולר, מדובר בסכום כולל של כ-700,000 ₪, אך כפי שצינתי במהלך הדיון אין מדובר בנזק העיקרי, אשר נגרם לשוק ההון בכלל ולבית ההשקעות בפרט.

בהקשר זה מצאתי להפנות להחלטת בית המשפט העליון בהחלטה ע"פ 281/82 אבו חצירא נ' מדינת ישראל, לז(3) 714, 673 (1983):

"כבר נקבע לא אחת, כי הפגיעה, שמדובר בה בעבירה של הפרת אמונים, אם כלפי הציבור ואם כלפי התאגיד, אינה דווקא פגיעה המוצאת ביטוי בהפסד ממון. הפגיעה יכול שתמצא ביטוי [...] ובערעור תדמיתו של התאגיד ומידת הרצינות שהציבור ירחש אליו".

בית ההשקעות פסגות, ככל בית השקעות גדול בישראל, תלוי לא מעט בפעילותו באמון שניתן בו על ידי ציבור המשקיעים בישראל ובאמונם של אלה בתפקודו של שוק הון תקין. במובן זה, אם יאבדו המשקיעים את אמונם בבתי ההשקעות ובגופים המוסדיים אשר מנהלים את השקעותיהם, עלולים הם להפנות את כספיהם לאפיקי השקעה אחרים ושונים בין בארץ ובין בחו"ל. או אז לא רק בית ההשקעות עצמו עלול להימצא כנפגע, אלא גם שוק ההון בכללותו והכלכלה בישראל (ראו גם את זוהר גושן "תרמית ומניפולציה בניירות ערך: תאומים לא זהים" **משפטים** ל 591, 598-600 (תשנ"ט-תש"ס)).

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות

25. באי כוח הצדדים הגישו לבית המשפט, כל אחד בתורו, רשימת גזרי דין שניתנו על ידי בתי המשפט במקרים דומים. התביעה הפנתה לגזר דין שניתן על ידי מותב זה רק לפני ימים מספר בעניין גורטובי (ת"פ 33190-01-18 **מדינת ישראל נ' גרנובסקי** (7.2.2019)), לפרשת קליינר ופרשת ניסנצוויג בהם נקבעה רמת ענישה אותה ביקשה המאשימה לאמץ ואף להחמיר במקרה הנוכחי, בעוד שההגנה הפנתה כאמור לפרשת קאופמן, פרשת גואטה, פרשת סרוסי, פרשת גורבץ, פרשת רוזמן ות"פ (ת"א) 63028-12-17 מדינת ישראל נ' ויסמן (14.1.2018).

אציין שבמהלך השנים, מאז חוקק חוק ניירות ערך, ניכרת מגמת החמרה בענישה בעבירות בהן הורשע הנאשם. מגמה זו באה לידי ביטוי הן בקביעות המחוקק והן באופן שבו בתי המשפט בחרו ליישמן בפועל.

בערעור אשר נדון בבית המשפט העליון בפרשת שרון (ע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (31.3.2014)), ערעור על גזר דין שניתן על ידי בית משפט זה, קבע כב' השופט דנציגר:

"בל נטעה באופיין הלבן והנקי של העבירות הכלכליות; מדובר בעבירות מתוחכמות וקשות לגילוי, אשר מבוצעות לרוב על ידי עבריינים בעלי מעמד והשכלה שעושים שימוש בכספיהם של אחרים, תוך ניצול כוחם ומעמדם ותוך הפרת חובת הנאמנות [...] לא בכדי קבע בית משפט זה בשנים האחרונות שהגיעה העת להעלות את רף הענישה בעבירות כלכליות, לרבות הטלת עונשי מאסר בפועל במקרים המתאימים".

בע"פ 8465/15 **בן זקן נ' מדינת ישראל** בפסקה 14 (12.9.2016) הוסיף בית המשפט העליון:

"החמרה זו עולה בקנה אחד עם מגמה רחבה יותר להחמיר בענישה בגין עבירות כלכליות בכלל ובגין עבירות בשוק ההון בפרט. [...] זאת מתוך הכרה המתחזקת והולכת בחומרתן של עבירות כלכליות ובנזק שהן גורמות לפרט ולכלל [...]"

26. משבא אני לקבוע את מתחם הענישה הראוי במקרה דנן, בשים לב לכל אותן נסיבות מחמירות, נסיבות שפורטו על ידי באת כוח המאשימה ולנסיבות הייחודיות שפורטו על ידי שני הצדדים, מצאתי לקבוע כי מתחם הענישה הראוי במקרה זה הוא 24-48 חודשי מאסר.

קביעת מתחם ענישה זה הולם את נסיבות המקרה דנן: העובדה שלא מדובר רק בעבירת תרמית בניירות ערך אלא גם בעבירות של גניבה בידי מורשה, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מדובר על למעלה מ-600 עסקאות תרמיתיות, בתקופת פעילות שנמשכה כשלוש וחצי שנים, אשר הניבה לנאשם סכום משמעותי

של כ-700,000 ₪. זאת ועוד, מדובר בנאשם אשר לא חדל ממעשיו גם לאחר שבית ההשקעות הפסיק את הפעילות בתעודות הסל, או אז מצא הנאשם נתיב אחר כדי להמשיך בפעילותו התרמיתית. הכול כפי שפורט בהרחבה לעיל.

שיקולים לכיבוד הסדר הטיעון

27. בגזר דין שניתן על ידי בת"פ 44646-10-18 **מדינת ישראל נ' לנצברג** (22.11.2018), התייחסתי לסוגיה של השיקולים שמנחים את בית המשפט בבואו לגזור את דינו של נאשם במסגרת הסדר טיעון, שם קבעתי:

"הפסיקה עמדה לא אחת על סוגיית כיבוד הסדרי טיעון תוך שהכירה בתרומתם וערכם של אלו לטובת ההליך המשפטי ובצורך לכבדם, תוך הדגשת האינטרס הציבורי בקיומו של מוסד הסדרי הטיעון ותוך עמידה על ההצדקה הרעיונית ביתרונות של הסדר אשר עולים לאין שיעור על חסרונותיו. יפים בהקשר זה דברי כב' השופט י' דנציגר בע"פ 3068/10 פלונית נ' מדינת ישראל, פס' 41 (1.11.2010): (...). האינטרס הציבורי מחייב כיבוד הסדרי הטיעון שאם לא כן עלול לחול כרסום במעמדו של מוסד הסדרי הטיעון כמכשיר המגביר את היקף האכיפה, וכתוצאה מכך תיפגע גם יכולת ההרתעה'. כן ראו החלטת כב' השופט ד' ביניש (כתוארה אז) בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל פד נז(1) 608, 577 (2002) (להלן: "פרשת פלוני"): 'ככלל, בית-המשפט יראה לקיים את הסדר הטיעון בשל הטעמים הקשורים בחשיבותם ובמעמדם של הסדרי הטיעון. עם זאת תמיד חייב בית-המשפט עצמו לשקול את השיקולים הראויים לעונש (...). במסגרת בחינתו של העונש המוצע ייתן בית-המשפט דעתו על כל שיקולי הענישה הרלוונטיים ויבחן אם העונש המוצע מקיים את האיזון הדרוש ביניהם'.

בהמשך פסק הדין בפרשת פלוני ניתח בית המשפט העליון את השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו לבחון הסדר טיעון שמוצג בפניו. מחד, אינטרס הציפיה שמפתח הנאשם שבית המשפט יכבד הסדר טיעון שטומן בחובו ויתור הנאשם על ניהול הליך משפטי ראוי, תוך הסכמה להודות בעבירות ובעובדות שלא הוכחו מעבר לכל ספק סביר; אמונת הנאשם שבית המשפט יכבד הסדר טיעון שהושג בינו לבין התביעה האמונה על שמירת האינטרס הציבורי. כל זאת, מעבר לשיקולי היעילות, הגברת האכיפה וההרתעה. כמו כן בית המשפט בוחן את הקשיים שעומדים בפני התביעה במישור הראייתי, בוחן ושוקל את החיסכון בזמן שיפוטי ובמשאבי התביעה והמדינה ושיקולים נוספים.

לפיכך, הנטייה היא לכבד את הסדרי הטיעון, זאת למעט מקרים חריגים ויוצאי דופן בהם מוצא בית המשפט לקבוע שהעונש שהומלץ על ידי הצדדים חורג במידה בלתי סבירה ואינו מאזן כראוי בין שיקולי הענישה הרלוונטיים".

28. בית המשפט העליון שב והדגיש את העקרונות המנחים בבחינת הסדרי טיעון, כאשרבראשם נבחן האיזון בין טובת ההנאה הצומחת לנאשם מהסדר טיעון לעניין העונש לבין אינטרס הציבור כפי הוא בא לידי ביטוי בעונש שבית המשפט גוזר. בית המשפט העליון הוסיף וציון שלא בנקל ידחה בית המשפט הסדר טיעון שמובא לאישורו, זאת

נוכח קיומם של שיקולים כבדי משקל שתומכים בכך (ראו ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.2017)).

קביעת עונשו של הנאשם

29. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה הראוי נתתי דעתי להסדר הטיעון אשר הגישו הצדדים לבית המשפט ומצאתי בסופו של דבר לכבד את הסדר הטיעון, לא רק משום העיקרון המנחה שנקבע בפרשת פלוני כפי שהובא לעיל, אלא גם משום נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ונוגעות לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

מצאתי כי במקרה דנן מתקיימות נסיבות מקלות שכפי שיפורט להלן הובאו אף במסגרת שיקולי הצדדים בבואם להציג את ההסדר בפני בית המשפט ומצאתי כי אכן מדובר בשיקולים ראויים.

30. הודאתו של הנאשם במיוחס לו בכתב האישום אינה חריגה כשלעצמה, אך נסיבות הצגת ההסדר בפני בית המשפט הן אכן לא שגרתיות בנוף ההליכים שמתנהלים בבתי המשפט בכלל ובמחלקה הכלכלית בפרט.

כפי שעולה מטיעוני הצדדים לעונש הנאשם הודה בחלק מהמעשים המיוחסים לו עת נחקר על ידי חוקרי רשות ניירות ערך, אך בשלב מאוחר יותר, בהיותו מיוצג על ידי עורכי דין, ביקש הוא להודות בכל המיוחס לו ועל סמך בקשתו זו אף נוסח כתב האישום שהוגש לבית המשפט כשלצדו הסדר הטיעון אשר גובש בין הצדדים.

אם לא די בכך הרי באי כוח הנאשם טענו בפניי שהודאת הנאשם בבית המשפט באה עוד לפני שההגנה הספיקה לצלם את חומר הראיות, שהרי הסדר הטיעון הוגש יחד עם כתב האישום וזכותו של הנאשם לצלם ולהעתיק את כל חומר הראיות באה לאוויר העולם רק לאחר הגשת כתב האישום. במקרה זה ההודאה באה עוד בטרם צולם חומר הראיות בשלב ראשוני ביותר.

זאת ועוד, הנאשם, כך עולה מטיעוני הצדדים, ויתר על הליך השימוע, זכות שמוקנית לו על פי דין וזאת כיוון שהוא היה מגובש בעמדתו להודות בכל המיוחס לו בכתב האישום.

31. הנאשם הודה הן בחקירותיו והן בבית המשפט, נטל אחריות מלאה למעשיו, התרשמתי שמדובר בנאשם שמודע היטב להשלכות מעשיו, מבין את הפסול שבהתנהגותו, הביע נכונות לשלם את המחיר הלא קל שנלווה למעשים כה חמורים, ביקש לרצות את עונש המאסר כדי לאפשר לו לסיים פרק זה בחייו ולהתחיל פרק חדש.

הנאשם במהלך החקירות בתיק התגרש מאשתו, הוא אב לשתי ילדות קטינות, הוא מטפל בשני הורים מבוגרים. לנאשם אין עבר פלילי והוא צפוי לרצות עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא לתקופה לא קצרה.

הדעת נותנת שהנזק שייגרם לנאשם כתוצאה מניתוקו מבנותיו הקטנות לצד הנזק שייגרם לנאשם כתוצאה ממאסרו, הקושי ביכולתו של הנאשם להשתלב בשוק העבודה לאחר ריצוי מאסרו, המצוקה הכלכלית שתלווה את הנאשם לא רק בתקופת מאסרו, אלא גם לאחר מכן כל אלה הם אמנם מחיר כבד אך מחיר שהנאשם היה צריך וחייב לחשוב עליו בטרם ביצע את העבירות החמורות נשוא כתב האישום.

יחד עם זאת, חיסכון הזמן הניכר הן של בית המשפט, הן של הצדדים והן של העדים לצד דברי הנאשם בדבר החרטה והצער כמו גם הרצון לשלם את המחיר על מעשיו ולפתוח פרק חדש בחייו, הביא אותי לכלל מסקנה שהסדר הטיעון משקלל היטב בין כלל הנסיבות הרלוונטיות, אינו סוטה באופן משמעותי מרמת הענישה ואין הצדקה להתערב בו. באשר לסכום הקנס, מצאתי אותו סביר בנסיבות העניין ולא ראיתי מקום להתערב בו.

סוף דבר

32. לאור כל האמור לעיל מצאתי לכבד את הסדר הטיעון כאמור ולהטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל לתקופה של 30 חודשים.
- ב. 15 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים על אחת העבירות בהן הורשע.
- ג. קנס כספי בסך של 200,000 ₪ (מאתיים אלף שקלים חדשים). הקנס ישולם עד יום 1.6.2019 שאם לא כן יישא הנאשם תחתיו עונש מאסר לתקופה של 15 חודשים.

זכות ערעור בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג אדר א' תשע"ט, 18 בפברואר 2019, במעמד הצדדים.

**חאלד כבוב, שופט
סגן נשיא**